

Wystawa
„Komiksowa kraina”

Opracował: Mariusz Kruczkowski
Oddział Informacji Naukowej
Biblioteka Uniwersytecka Wrocław

Niedoceniany przez wiele lat, spychany na margines i nie traktowany poważnie – komiks – dziś wypracował sobie trwałe miejsce w literaturze, sztuce, a także i w sercach swoich odbiorców. W setną rocznicę śmierci Wilhelma Buscha, jednego z ojców „historyjek obrazkowych” Oddział Informacji Naukowej Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu przedstawia Państwu przygotowaną w ramach XI Dolnośląskiego Festiwalu Nauki wystawę *Komiksowa Kraina*.

Zapraszamy w podróż po świecie komiksu. Zwiedzający mają możliwość poznać historię komiksu, jego twórców i bohaterów rysunkowych. Przedmiotem wystawy są komiksy, których źródło inspiracji stanowią powieści, filmy oraz inne dziedziny sztuki. Zaprezentowano różne wątki i motywy występujące w komiksach (religia, medycyna, historia, propaganda, technologia). Ukazano rozwój komiksu – od krótkich historyjek obrazkowych umieszczanych w czasopiśmie po serie i komiksy publikowane w oddzielnych albumach. Wystawa ilustruje najistotniejsze elementy tworzące komiks oraz jego odmiany.

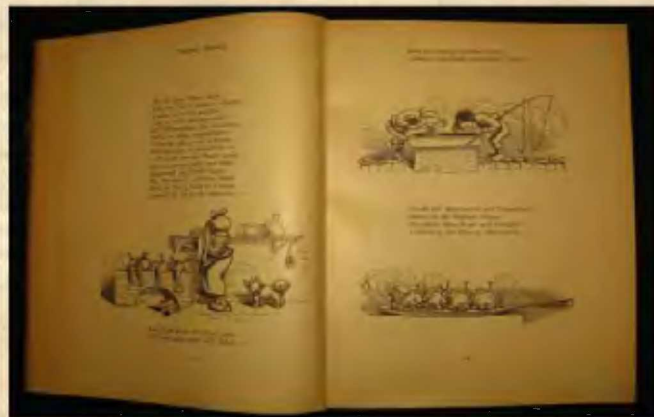
W definicji komiksu zamieszczonej w „Słowniku Języka Polskiego” z 1978 roku można przeczytać, że ten typ publikacji charakteryzuje się niskim poziomem artystycznym. Niniejsza wystawa pozwoli Państwu przekonać się o niesłuszności tego poglądu. Przez ostatnie kilkadziesiąt lat miejsce komiksu w kulturze uległo diametralnej zmianie. Wystawa *Komiksowa kraina* prezentuje ewolucję medium od jego początków do chwili obecnej.

Katalog wystawy

Wilhelm Busch

- Neues Wilhelm Busch Album, Berlin, Leipzig 1935
- Führer durch die Wilhelm Busch Ausstellung in Breslau 1943, B.m.r.
- Wilhelm Busch, Maks i Moryc, Poznań 1985
- Wilhelm Busch, Sämtliche Werke. Bd. 1-8, München 1943
- Wilhelm Busch, Diogenes und die bössen von Korinth, München 1932
- Wilhelm Busch, Die feindlichen Nachbarn, München 1932
- Wilhelm Busch, Der hohle Zahn, München 1932
- Wilhelm Busch, Das Rabennest, München 1932
- Wilhelm Busch, Die Haarbeutel, Heidelberg 1878
- Wilhelm Busch, Sämtliche Werke Bd. 3, München 1943
- Wilhelm Busch, Kleines Wilhelm Busch Album, Berlin 1920

Katalog wystawy

Światowi Twórcy Komiksu

Gustaw Doré, Dzieje Świętej Rusi, Gdańsk 2003

Honore Daumier, 1808- 1979, Los Angeles 1982

Gargantua.

Portret Honore Daumier

Początki komiksu w Polsce

Kocynder. Czasopismo wesołe – Górnośląskie. Wychodzi, kiedy chce i kiedy może nr 1, 1920

Świat Przygód nr 43, 1936

Flip i Flap rzucają bumerangiem.

Karuzela nr 35, 1936

Pat i Patachon na huśtawce.

Szczutek nr 6, 1919

Ogniem i Mieczem, czyli Przygody Szalonego Grzesia – powieść współczesna

Katalog wystawy

Lata czterdzieste

Żołnierz Polski. Tygodnik ilustrowany nr 44, 1947

Przygody Felka Tarapaty.

Przekrój nr 147, 1948

Prof. Filutek.

Przekrój nr 13, 2003

Prof. Filutek.

Express Ilustrowany nr 179, 180; 1948

Przygody Wicka i Wacka.

Chłopska Droga, Tygodnik Partii Robotniczej nr 3, 12, 1948

Przygody Bonifacego Krówki.

Zbigniew Lengren, Filutek i jego pies, Kraków 1983

Zbigniew Lengren, Prof. Filutka przygód ciąg dalszy, Warszawa 1962

Katalog wystawy

Propaganda w komiksie

Ilustrowany Kurier Polski nr 155, 156, 157; 1953

AG – 250 Zawodzi.

Wieczór Wrocławia nr 9, 1968

Kapitan Żbik. Pięć błękitnych goździków.

Kapitan Żbik. Złoty Mauritius. Dodatek nr 1 do Super Express, Warszawa 2008

Głos Wielkopolski nr 293, 294; 1967

Czterej Pancerni i Pies

Historia w komiksie

44 Antologia Komiksu, Warszawa 2007

Pałacyk Michła

Maus. Opowieść ocalonego, Kraków 2001

Wbrew Nadziei. Opowieść o Lukasz Ciepłińskim ps. „Pług”, Rzeszów 2007

Poznański Czerwiec 1956, Poznań 2006

Katalog wystawy

Religia, etyka i filozofia w komiksie

Biblia. Ilustrowane dzieje Starego i Nowego Testamentu, Warszawa 2000

J. Gillissen – E. Gabriel, Poprzez góry. Życie świętego Josemarii, założyciela Opus Dei, Radom 2005

Człowiek w probówce. Antologia komiksu polskiego. Komiks, etyka, medycyna. Warszawa 2004

Zhou Chuncai, Księga przemian, Warszawa 2006

Jan Paweł II. Papież trzeciego tysiąclecia, Kraków 2001

Szaleniec Ewangelii. Święty Ludwik-Maria Grignon de Montfort, Kraków 2008

Komiks uczy

Małgorzata Mordaka, współpraca Jarosław Lipski, Informatyka 2000,

Bydgoszcz 2002

Bogdan Karboński, W królestwie Kraka, Wrocław 2005

Folwark Zwierzęcy, Warszawa 1985

Folwark Zwierzęcy według Geore Orwella, Warszawa 1989

Sławomir Kielbus (rys.), Radosław Nawrot (oprac.), Robert Korzeniowski,

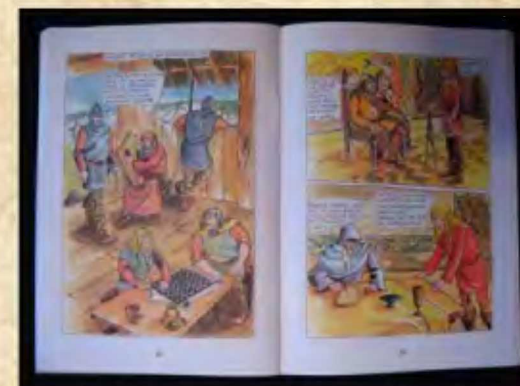
Słynni Polscy Olimpijczycy, Warszawa 2008

Krzysztof Wyrzykowski (rys.), Radosław Nawrot (oprac.), Adam Małysz,

Słynni Polscy Olimpijczycy, Warszawa 2008

Arkadiusz Klimek (rys.), Radosław Nawrot (oprac.). Waldemar Baszanowski,

Słynni Polscy Olimpijczycy, Warszawa 2008

Katalog wystawy

Komiks fantastyczny

Mike Mignola, Richard Corben, Hellboy. Wyspa i inne opowieści, Warszawa 2007

Frank Miller, Sin City. Krwawa Jątka, Warszawa 2007

Frank Miller, Sin City. Ten żółty drań, Warszawa 2008

Cliv Barker, Hellraiser 2, Warszawa 2008

Mike Baron, Terry Dodson, Star Wars. Ciemna strona mocy 2, Warszawa 2002

Mike Baron, Terry Dodson, Star Wars. Ciemna strona mocy 3, Warszawa 2002

Mike Baron, Terry Dodson, Star Wars. Darth Maul 1, Warszawa 2002

Grzegorz Rosiński, Jean Van Hamme, Thorgal. Zdradzona czarodziejka, Warszawa 2008

Grzegorz Rosiński, Jean Van Hamme, Thorgal. Aarica, Warszawa 2008

Grzegorz Rosiński, Jean Van Hamme, Thorgal. Oczy Tanatloca, Warszawa 2008

Grant Morrison, Andy Kubert, Batman i syn, Warszawa 2008

David Michelinie, Todd McFarlane, Spiderman. Wojna Goblinów, Warszawa 1991

Grzegorz Rosiński, André-Paul Duchâteau, Yans. Więzień wieczności, Warszawa 1988

Grzegorz Rosiński, André-Paul Duchâteau, Yans. Przybysz z przyszłości, Warszawa 1988

Bogusław Polch, Maciej Parowski, Andrzej Sapkowski, Wiedźmin. T. 1, Warszawa 2001

Bogusław Polch, Maciej Parowski, Andrzej Sapkowski, Wiedźmin. T. 2, Warszawa 2001

Katalog wystawy

Manga

Hiroaki Samura, Miecz nieśmiertelnego, Warszawa 2007

Miwa Ueda, Brzoskwinia, cz. 13, Warszawa 2008

Miwa Ueda, Brzoskwinia, cz 14, Warszawa 2008

Rumiko TakaHashi, Inu – Yasha. Baśń z feudalnych czasów, tom 12, Warszawa 2008

Tetsuya Tsutsui, Duds Hunt, Warszawa 2008

Mari Okazaki, Suppli, tom 2, Warszawa 2007

Mari Okazaki, Suppli, tom 3, Warszawa 2008

Mari Okazaki, Suppli, tom 4, Warszawa 2008

Katalog wystawy

Komiks dla dzieci

Kornel Makuszyński, Za Króla Piasta Polska wyrasta, Wrocław 1986

Wojciech Laskowski, Opowieść o czarowniku Twardowskim, Warszawa 1990

K. Makuszyński i M. Walentynowicz, Awantury i wybryki małej małpki Fiki – Miki, Kraków 1958

K. Makuszyński i M. Walentynowicz, O wawelskim smoku, Kraków 1961

K. Makuszyński i M. Walentynowicz, Fiki – Miki dalsze dzieje. Kto to czyta ten się śmieje, Kraków 1984

K. Makuszyński i M. Walentynowicz, 120 przygód Koziołka – Matolka, Kraków 1957

K. Makuszyński i M. Walentynowicz, Wanda leży w naszej ziemi, Kraków 1961

Paweł Szarlotka, Przygodny Jonki, Jonka i Kleksa. Część 1, Warszawa 1985

Paweł Szarlotka, Przygodny Jonki, Jonka i Kleksa. Część 2, Warszawa 1985

Witch, red. Agnieszka Wielądek, Warszawa 2008

Witch, red. Agnieszka Wielądek, Warszawa 2007

Jim Davis, Garfield. Starszy i szerszy, Warszawa 2007

Jim Davis, Garfield. Skarbiec 9, Warszawa 2008

Jim Davis, Garfield. Skarbiec 10, Warszawa 2008

René Gościanny, Albert Uderzo, Asteriks Gladiator, Warszawa 2008

René Gościanny, Albert Uderzo, Wyprawa dookoła Galii, Warszawa 2008

René Gościanny, Albert Uderzo, Asteriks i Kleopatra, Warszawa 2008

René Gościanny, Albert Uderzo, Walka Wodzów, Warszawa 2008

René Gościanny, Albert Uderzo, Asteriks na igrzyskach olimpijskich, Warszawa 2008

René Gościanny, Albert Uderzo, Galeria Obeliksa, Warszawa 2008

Katalog wystawy

Komiks biurowy

Stott Adams, *Nie wdepnij w kierownika*, Warszawa 2004

Scott Adams, *Zasada Dilberta*, Warszawa 1998

Scott Adams, *Dilbert i cała biurowa „mena(d)żeria”*, Warszawa 2001

Scott Adams, *Przynieście mi głowę gońca*, Warszawa 2004

Scott Adams, *Dilberta próba ucieczki z biurowej zagrody*, Warszawa 2003

Scott Adams, *Dilbert i (nie tylko biurowi) kombinatory*, Warszawa 2003

Scott Adams, *Radość z pracy według Dilberta*, Warszawa 2001

Gazeta wyborcza. Praca nr 33, 2008

Dilbert

Katalog wystawy

Komiks dla dorosłych

Guido Crepax, Justyna i Historia O, 2007

Alexandro Jodorowsky i François Bousq, Księżycowa Gęba, Warszawa 2007

Will Eisner, Umowa z Bogiem, Warszawa 2007

Will Eisner, Nowy Jork, Warszawa 2008

Frederik Peeters, Niebieskie pigułki, Kraków 2003

Mateusz Skutnik, Jerzy Szyłak, Wyznania właściciela kantoru, Warszawa 2006

Mateusz Skutnik, Jerzy Szyłak, Alicja, Warszawa 2006

Bartek Kędzierski, Włatcy móch, Warszawa 2008

Serie komiksowe

Charlier Giraud, Blueberry – Tropem Nawahów Poznań 1996

Charlier Giraud, Blueberry –Burza na zachodzie Poznań 1996

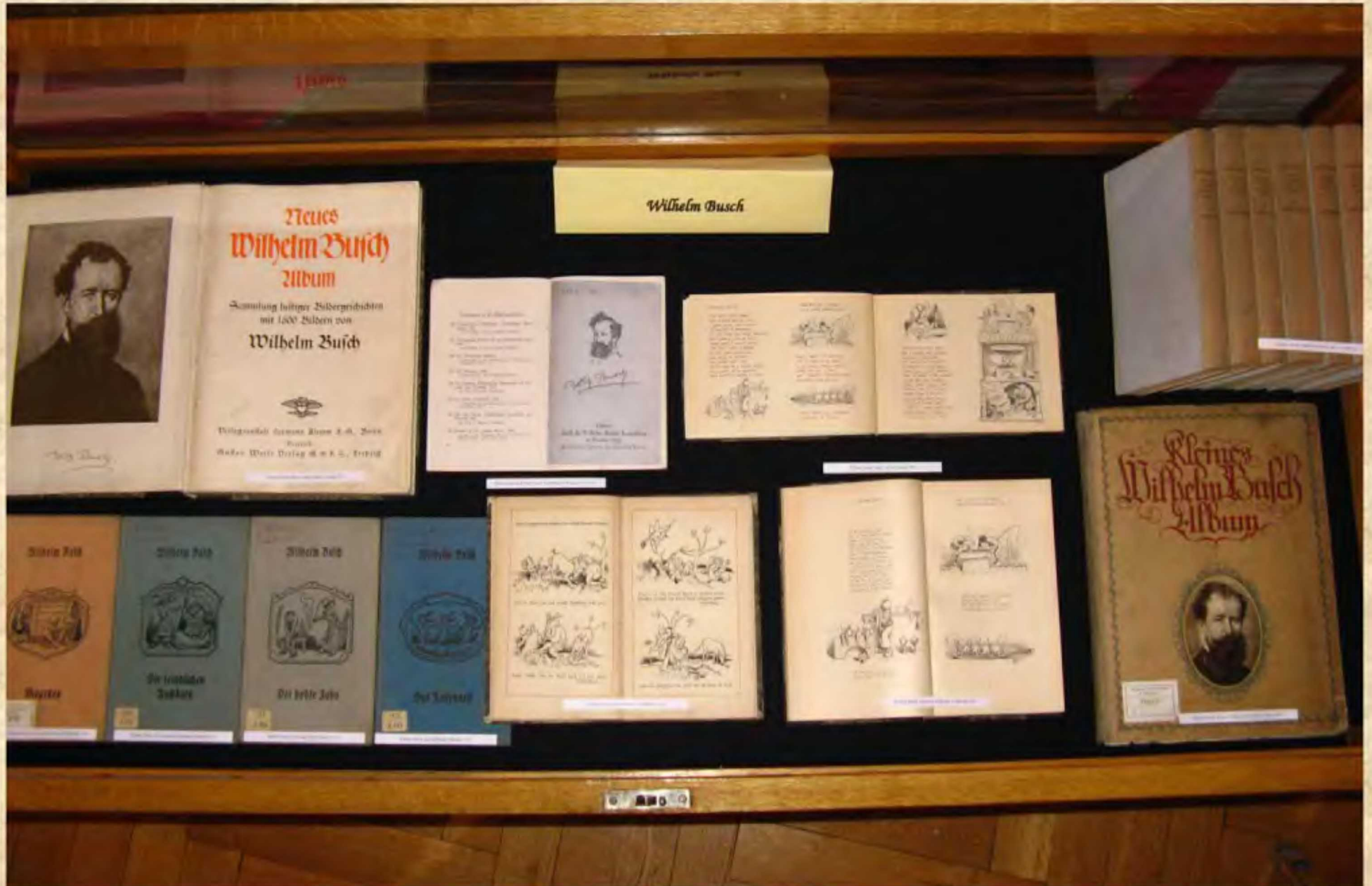
Jodorowsky – Bess, Biały Lama, Warszawa 2007

De Crécy Chomet, Dziadek Leon, Warszawa 2008

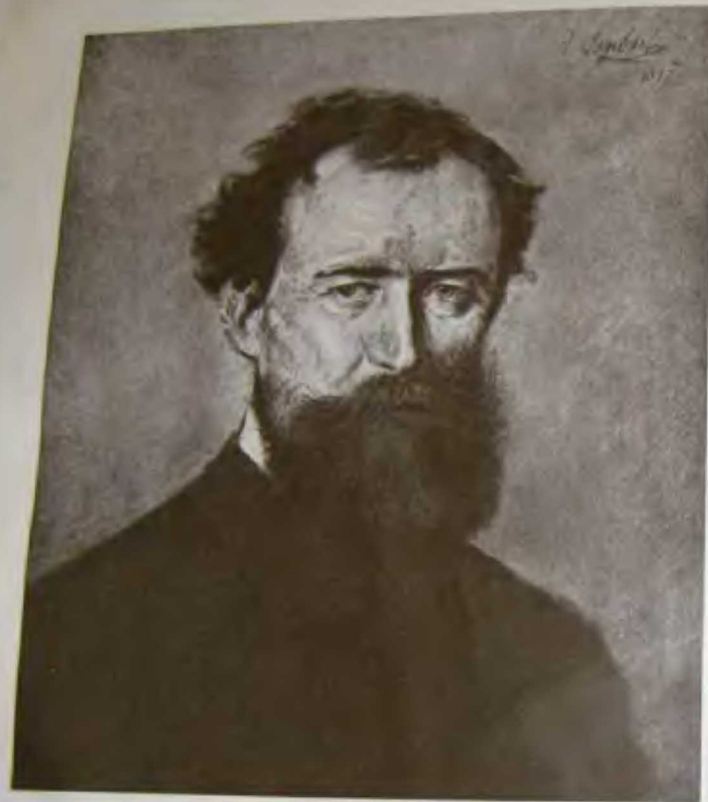

Wilhelm Busch

Neues Wilhelm Busch Album

Sammlung lustiger Bildergeschichten
mit 1600 Bildern von

Wilhelm Busch

Verlagsanstalt Hermann Klemm A.-G., Berlin
Vertrieb:
Gustav Weise Verlag G. m. b. H., Leipzig

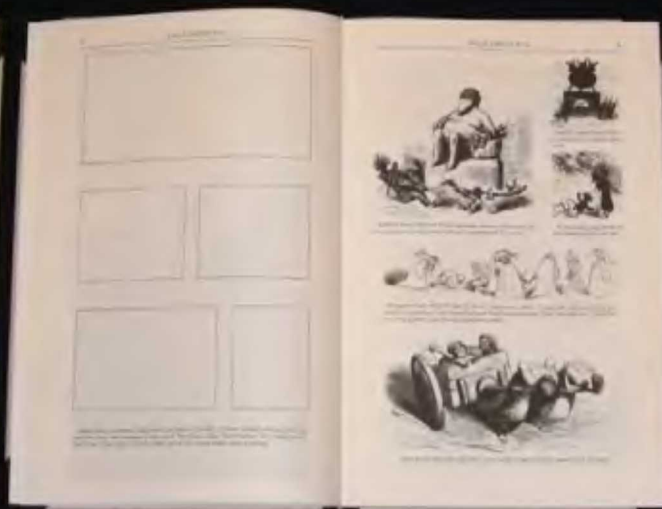
Neues Wilhelm Busch Album. Berlin, Leipzig 1935

Neues Wilhelm Busch Album, Berlin, Leipzig 1935

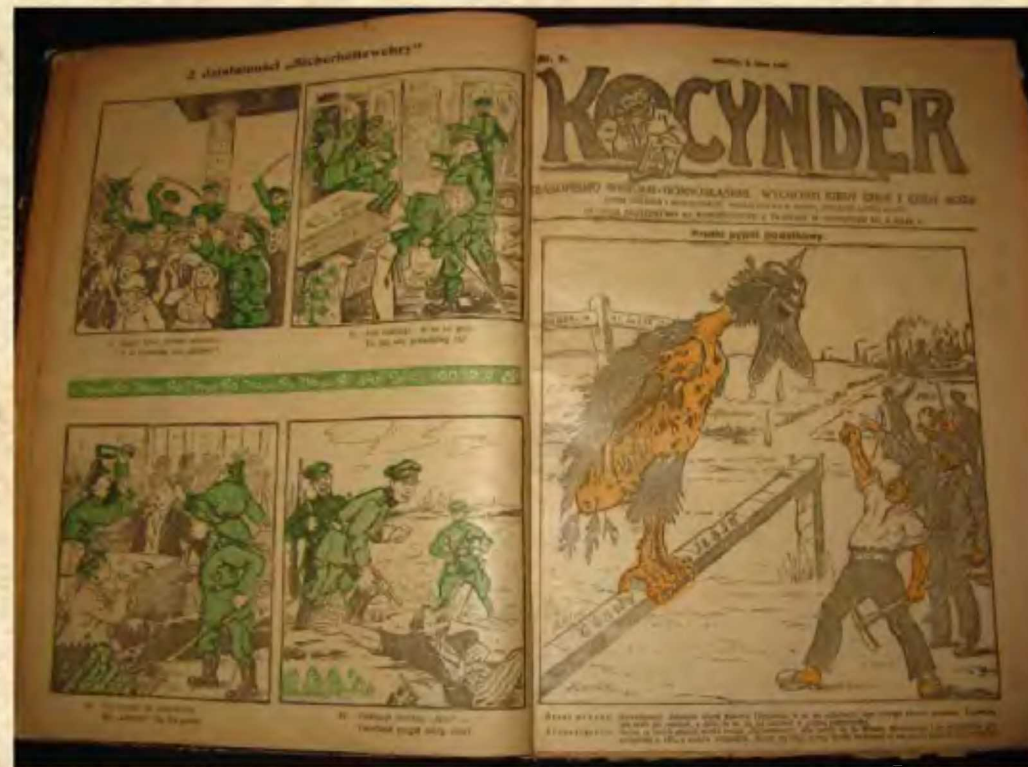
Światowi Twórcy Komiksu

Światowi Twórcy Komiksu

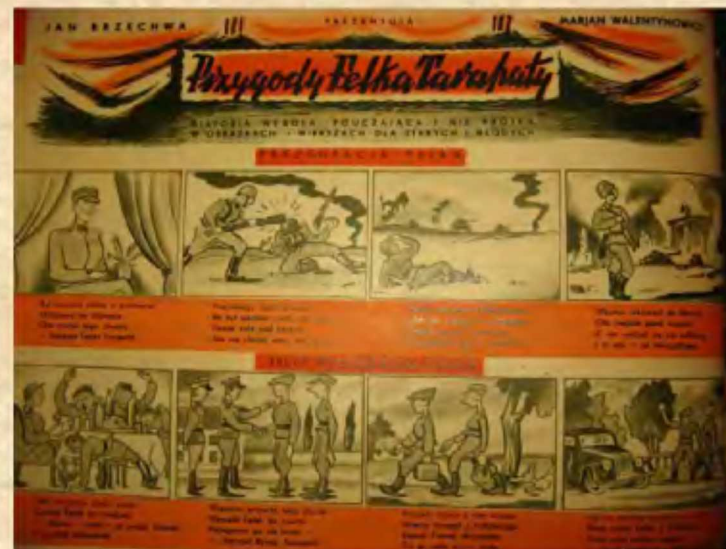
Początki komiksu w Polsce

*Kocynder. Czasopismo wesołe – Górnośląskie.
Wychodzi, kiedy chce i kiedy może nr 1, 1920*

Lata czterdzieste

*Żołnierz Polski. Tygodnik ilustrowany
nr 44, 1947
Przygody Felka Tarapaty*

Prof. Filutek

Propaganda w komiksie

SUPNO

AG-250 ZAWODZI

SPORT
remis
w meczu

42)
ze SZTANEM
na RINGACH
POLSKI ŚWIATA

*Ilustrowany Kurier Polski nr 155, 156, 157; 1953
AG - 250 Zawodzi*

gniew Opaczewski, reżyser Edward Placzek i red. Sudnik z Radia.

Nasza ekipa była w Kijowie i w Moskwie, przygotowywała każdy szczegół

tja po II wojnie światowej.

◆ VEB Deutsche Schallplatten wypuścił w roku 1968 17 cm płytę z nagraniami dwu pieśni skomponowanych i śpiewanych przez Nikisa Theodorakisa. Będą one nosiły tytuł „Trzęsienie Olimpu” i „Niewolnictwo”.

Pięć błękitnych goździków Tekst W. Krupka
Ilustr. Z. Sobala

W DOMU PRZY ULICY ZIEŁONEJ ZNALEZIONO ZWŁOKI KOBIETY, EKIPA DOCHOWZENIOWA W PROCE.

NOC NIE ZAKOŃCZYŁA SIĘ SPOKOJNIE.

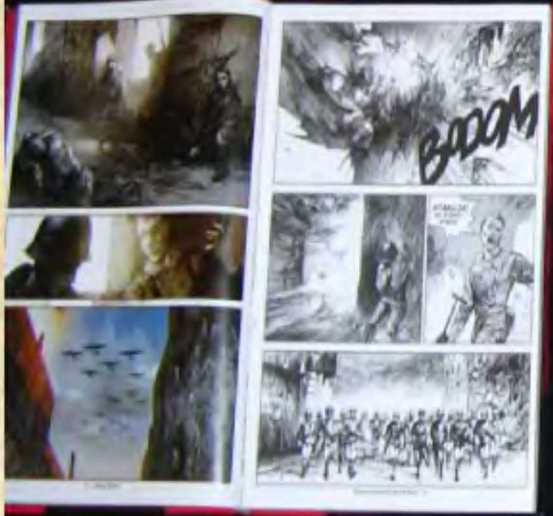
DZIELNICOWY - SIERŻ JAWORSKI OCZEKUJE NA MIEJSCU.

*Wieczór Wrocławia nr 9, 1968
Kapitan Żbik, Pięć błękitnych goździków*

Historia w komiksie

Historia w komiksie

ABO

Poznański Czerwiec 1956, Poznań 2006

Maus. Opowieść ocalonego, Kraków 2001

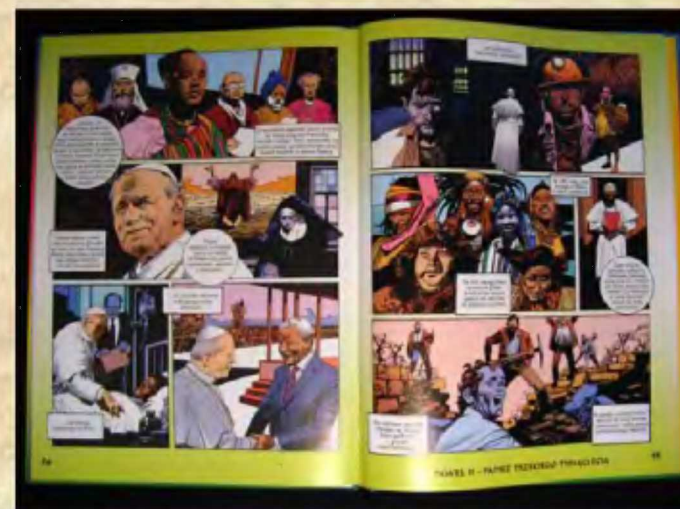
Religia, etyka i filozofia w komiksie

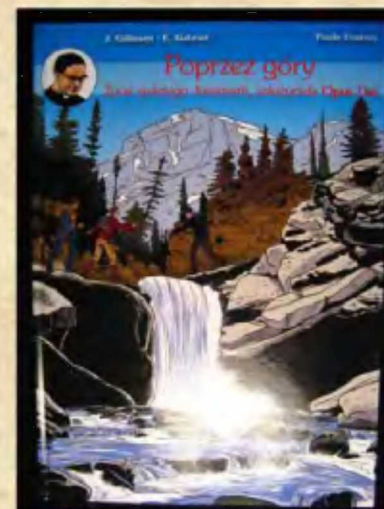

Biblia. Ilustrowane dzieje Starego i Nowego Testamentu, Warszawa 2000

Jan Paweł II. Papież trzeciego tysiąclecia, Kraków 2001

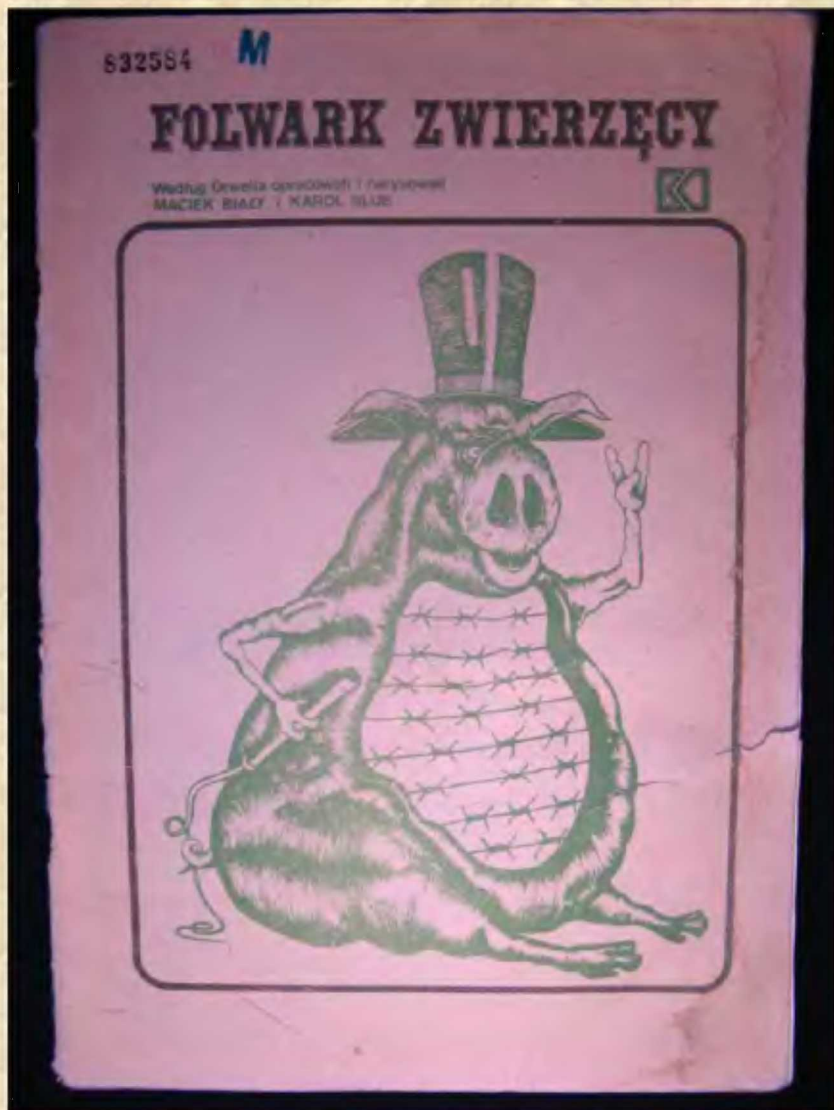
J. Gillissen – E. Gabriel, Poprzez góry. Życie świętego Josemarii, założyciela Opus Dei, Rądom 2005

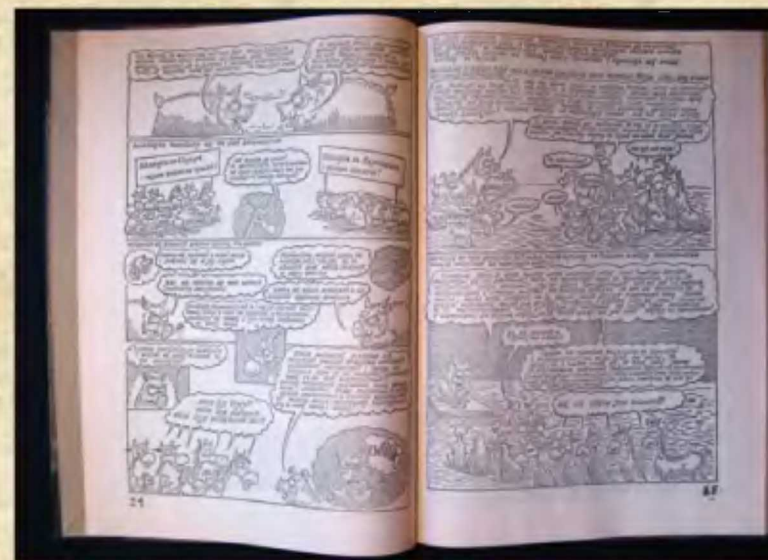
Komiks uczy

Folwark Zwierzęcy, Warszawa 1985

*Folwark Zwierzęcy według Geore Orwella,
Warszawa 1989*

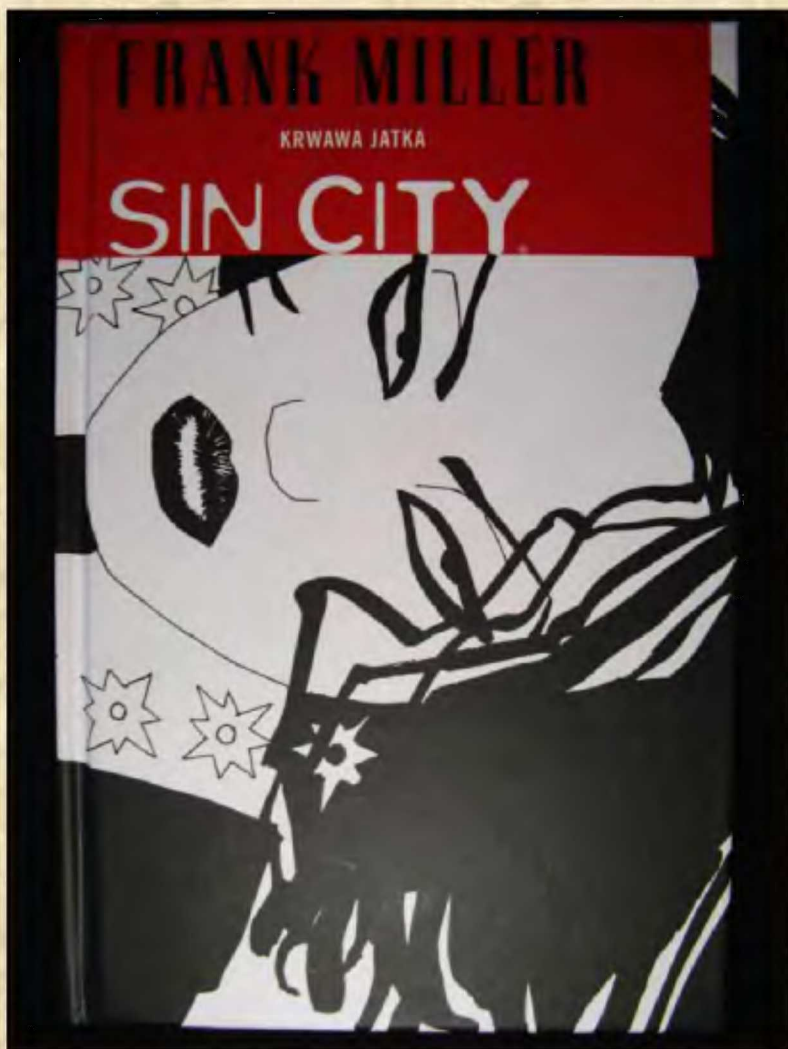
Seria: Słynni Polscy Olimpijczycy

Komiks fantastyczny

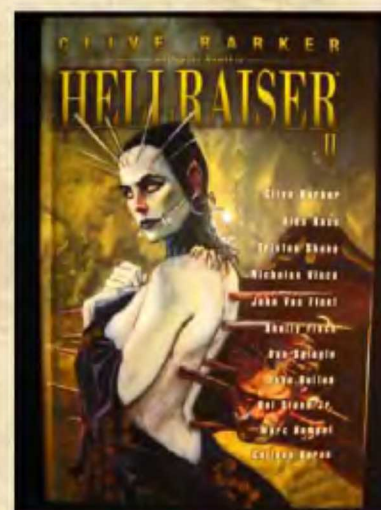

*Frank Miller, Sin City. Krwawa Jątka,
Warszawa 2007*

*Frank Miller, Sin City. Ten żółty drań,
Warszawa 2008*

*Cliv Barker, Hellraiser 2,
Warszawa 2008*

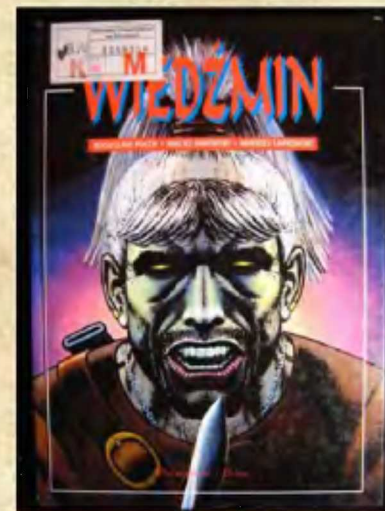
Komiks fantastyczny

*David Michelinie, Todd McFarlane, Spiderman.
Wojna Goblinów, Warszawa 1991*

Bogusław Polch, Maciej Parowski, Andrzej Sapkowski, Wiedźmin. T. 1, Warszawa 2001

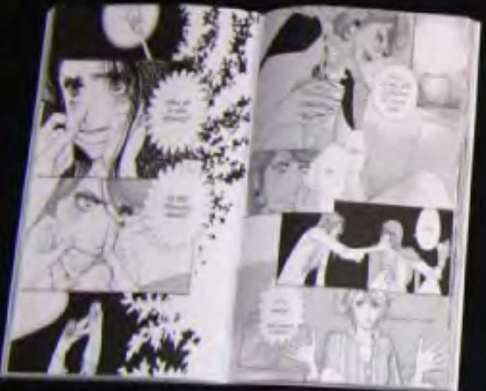

*David Michelinie, Todd McFarlane, Spiderman.
Wojna Goblinów, Warszawa 1991*

Manga

Manga

1110

Mari Okazaki, Suppli, tom 2, Warszawa 2007

Tetsuya Tsutsui, Duds Hunt, Warszawa 2008

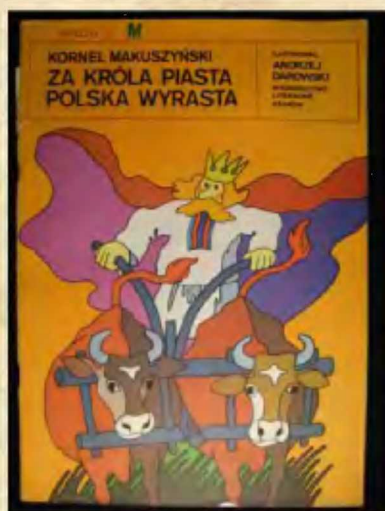

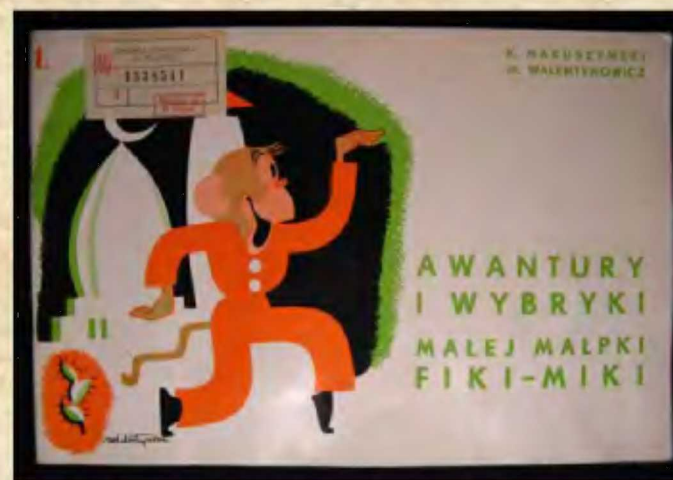
*K. Makuszyński i M. Walentynowicz,
120 przygód Koziołka – Matolka,
Kraków 1957*

*Paweł Szarlotka, Przygodny Jonki, Jonka i
Kłeksza. Część 1, Warszawa 1985*

*Kornel Makuszyński, Za Króla Piasta
Polską wyrasta, Wrocław 1986*

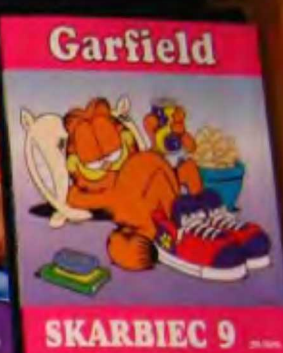
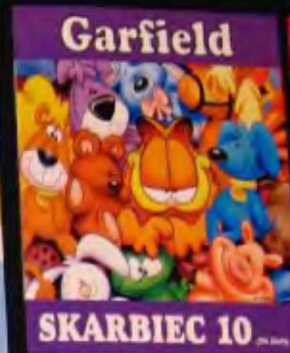
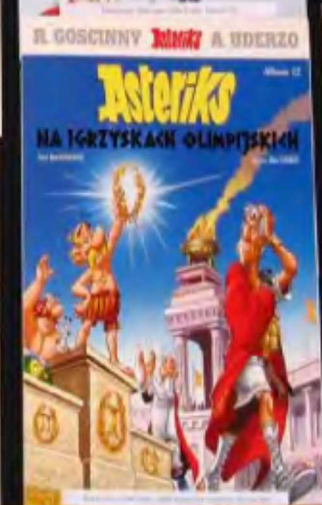
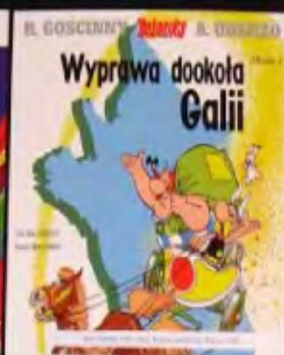
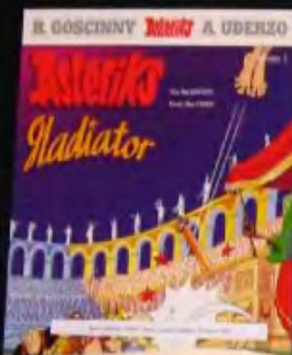

*K. Makuszyński i M. Walentynowicz,
Awantury i wybryki małej małpki Fiki – Miki,
Kraków 1958*

Komiks dla dzieci

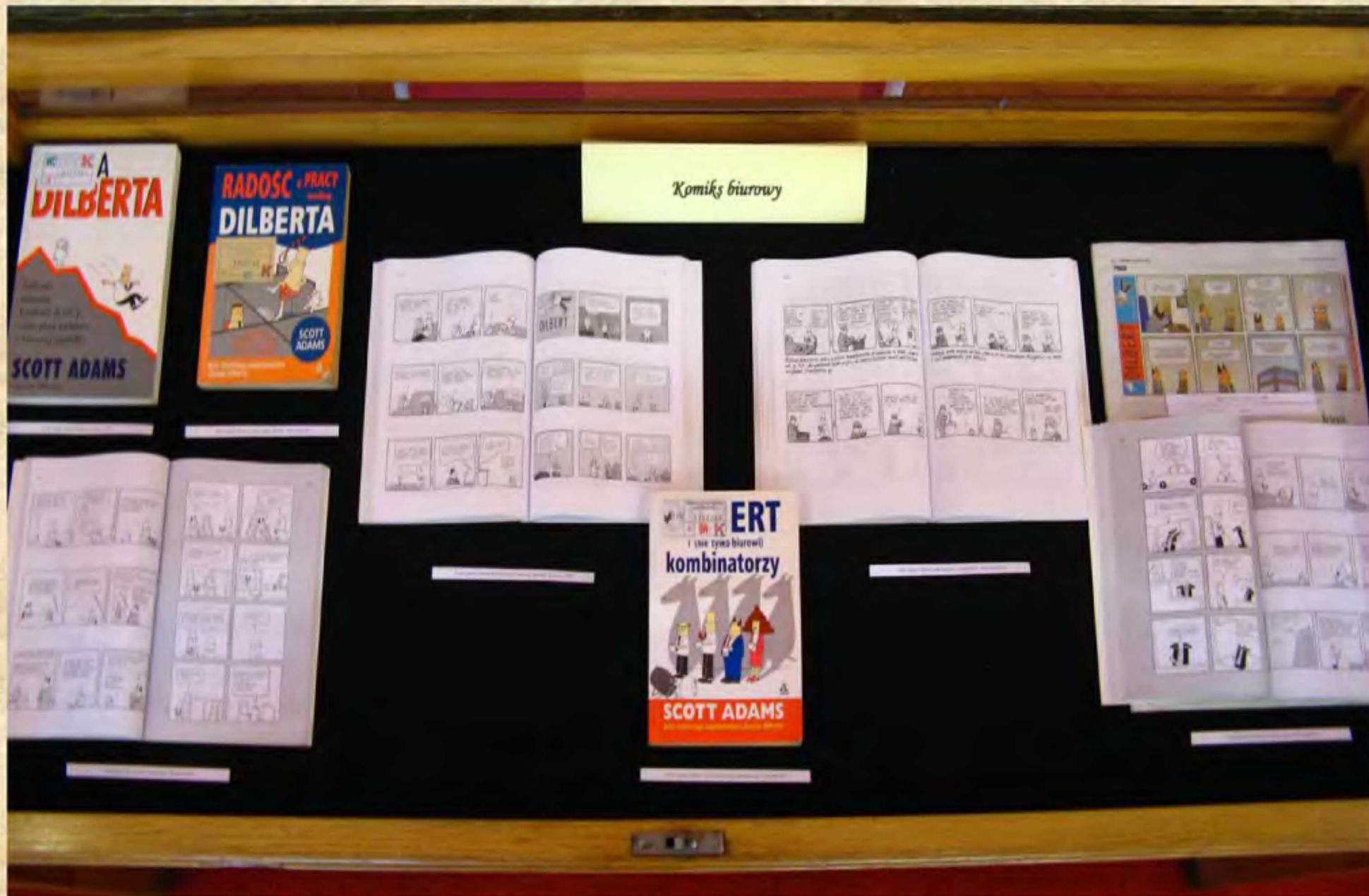
Komiks dla dzieci

MINO

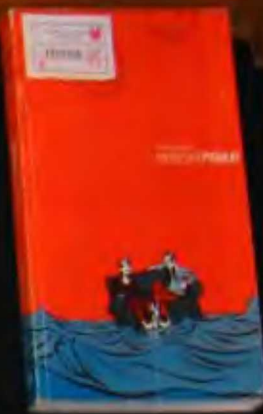
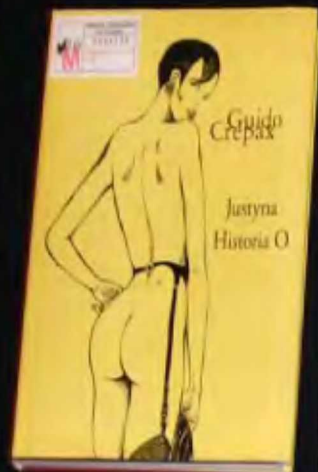
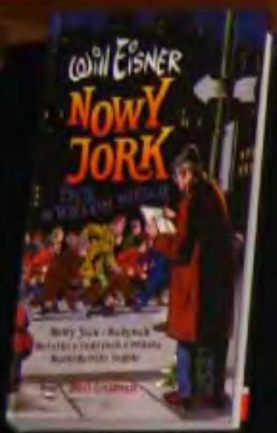
Komiks biurowy

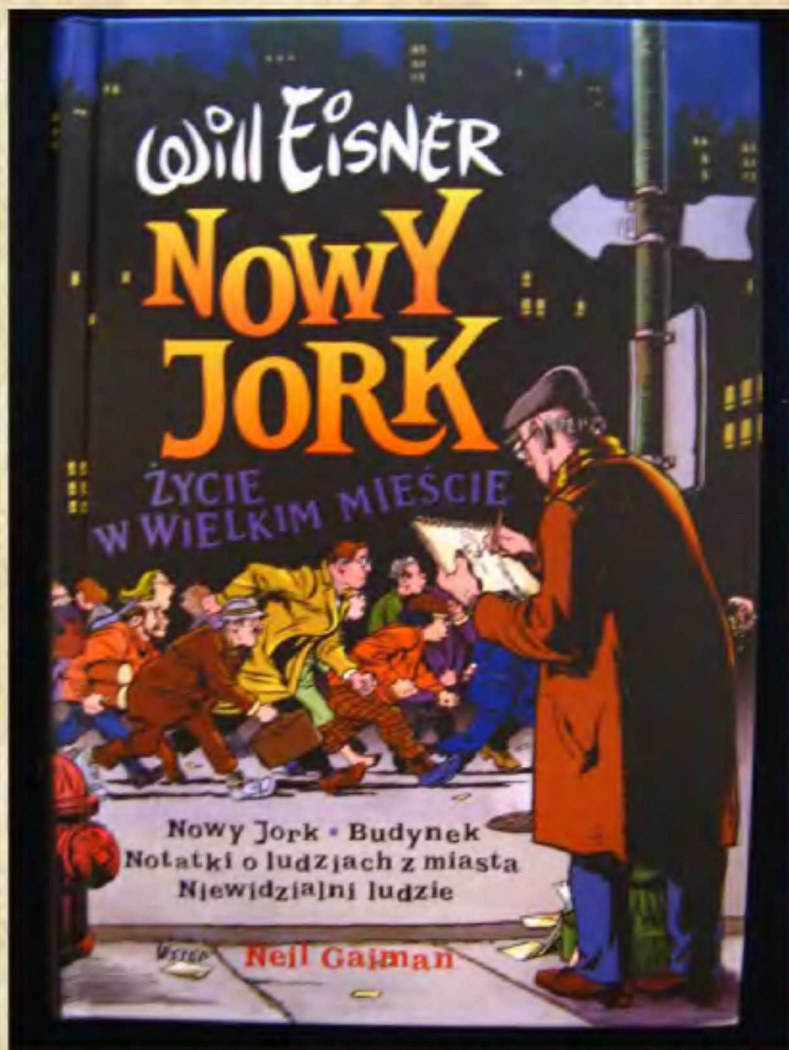

Komiks dla dorosłych

Komiks dla dorosłych

Will Eisner, Nowy Jork, Warszawa 2008

*Alexandro Jodorowsky i François Bousq,
Księżycowa Gęba, Warszawa 2007*

Serie komiksowe

Serie komiksowe

_____

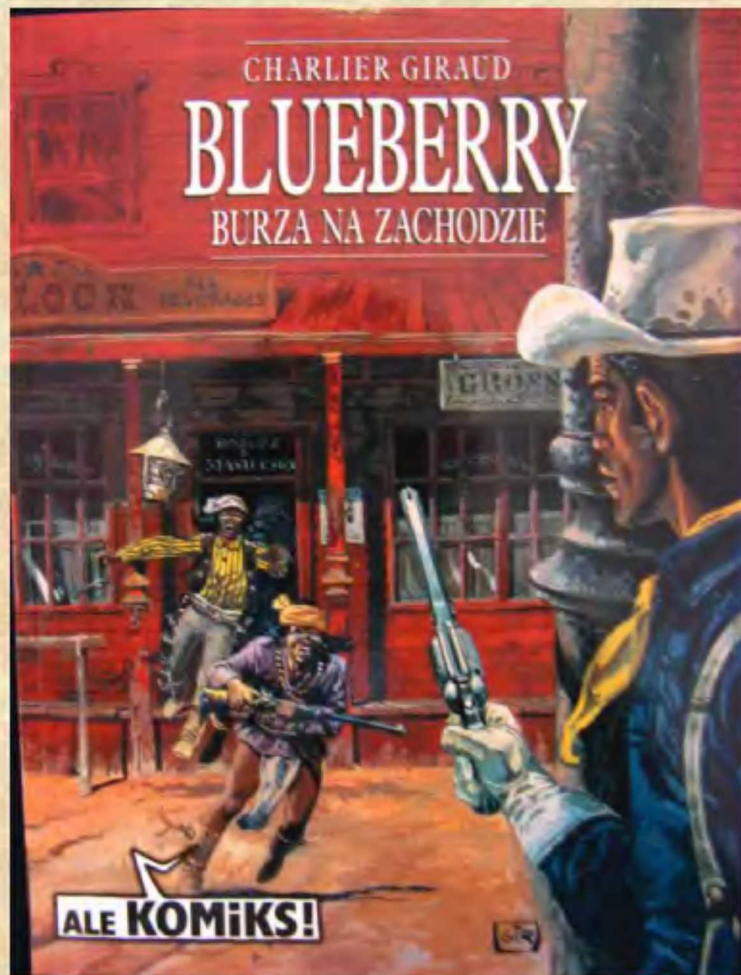

_____

_____

Charlier Giraud, Blueberry –Burza na zachodzie Poznań 1996

Charlier Giraud, Blueberry –Burza na zachodzie Poznań 1996

De Crécy Chomet, Dziadek Leon, Warszawa 2008